

July Course เส้นทางความร่วมมือด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศในอาเซียน

นางสาวทิววรรณ ชี้อัตย์ นักวิชาการสาธารณสุข

กลุ่มพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

นับตั้งแต่การประกาศเขตการค้าเสรีอาเซียนเมื่อต้นปี พ.ศ.2553 และเตรียมตัวก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 แม้การเปิดการค้าการลงทุนอย่างเสรีจะทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า แต่ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ในระบบสาธารณสุขเองก็มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับความท้าทายภายนอกจากการเปิดประเทศเช่นกัน

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2557 นายแพทย์พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีกรมอนามัยในสมัยนั้น มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสาธารณสุข โดยเฉพาะแพทย์ให้เป็นผู้นำเชิงรุกในการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค จึงมอบหมายให้สำนักส่งเสริมสุขภาพภายใต้การนำของนายแพทย์ดนัย ธีวันดา รองอธิบดีกรมอนามัย (ผู้อำนวยการส่งเสริมสุขภาพในสมัยนั้น) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์เวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรฝึกอบรม 3 ปี โดยภายใต้หลักสูตรดังกล่าว มีการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น “การพัฒนาแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์” หรือที่เรียกว่า “July Course” เริ่มเปิดดำเนินการฝึกอบรมมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2562) 5 รุ่น ระยะเวลาในการฝึกอบรม 1 เดือน มีบุคลากรสาธารณสุขทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้านสนใจเข้าร่วมการฝึกอบรม ประกอบด้วย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน

การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นดังกล่าว นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แพทย์ประจำบ้านผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์เวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์ (3 ปี) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในประเด็นแนวคิดและหลักการของเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์แล้ว ยังเปิดโอกาสให้บุคลากรสาธารณสุขสหสาขาวิชาชีพอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์ อันจะนำไปสู่การสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในอนาคตได้ และกรมอนามัยยังให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาแก่ประเทศในอาเซียน อันได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือ CLMV ผ่านการสนับสนุนงบประมาณในการอบรม อันเป็นการสร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุข ตลอดจนป้องกันการการปัญหาโรคติดต่อตั้งแต่ในระดับชายแดน

อย่างไรก็ตาม ในการทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคนั้น การประเมินผลงานโดยเฉพาะการประเมินผลงานในระยะสั้นเป็นสิ่งที่ยากลำบากที่สุดเนื่องจากไม่มีการรักษาใดๆ เกิดขึ้น รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคส่วนใหญ่เป็นการให้ความรู้ ร่วมกับการสร้างจิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว โดยวัดได้จากอัตราการตายที่ลดลง คุณภาพชีวิตวัยชราดีขึ้น และการมีอายุยืนขึ้น

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เปรียบเสมือนการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ต้องรอระยะเวลาในการผลิตดอกดอกล ผล คนปลูกอาจจะไม่เห็นผลแต่เชื่อมั่นว่า...ต่อไปภายภาคหน้า กล้าไม้ที่กรมอนามัยได้บ่มเพาะและปลูกลงดินในวันนี้...จะหยั่งรากลึก กลายเป็นต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา กลายเป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่า...เป็นกำลังหลักที่ขับเคลื่อนงานด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค...สร้างความมั่นคงให้กับระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของคนไทยในอนาคตต่อไป